

Könyvtári HÍRADÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XLV. évfolyam 10. szám 2001. október Ára: 10,- Ft.

Fővárosi Könyvtári Napok 2001

Az idei ünneppsorozatot ismét a FSZEK Észak-pesti régiója (vállalom a pátoszt: az „én” régióm) – a főváros IV., V., VI., és XIII. kerületeinek képviselőiben ugyan, de vitathatatlanul „szabóervines” színekben – nyitotta meg, ahogyan azt Sóron László főigazgatóhelyettes nyitóbeszédében bejelentette, „vidám-örület” közepette. Mert 2001. szeptember 29-én Könyvtári Vidám Parkba invitálta a budapestieket... (Ezt most azoknak írom ide le, akik nem jöttek el a megnyitóra.) Szellemes szöösszetételét a magam (a magunk) módján értelmezve kijelenthetem: látogatóinknak bőven volt része vidámságban, nekünk inkább az örületből jutott ki. Meg a tapasztalatból (ismét): hogy irgalmatlanul nehéz akkor szervezni bármit is, amikor nyit (felújítják, átépítik, rekonstruálják, lezárják az utolsó menetet... vagy amit akartok) a Központi Könyvtár. Mert ilyenkor „ezzel van tele” mindenki. Meg a média. Mégis megcsináltuk, mert bár a FSZEK-es kollégák inkább a Központtal (meg holmi fotózással) voltak elfoglalva (ezért aztán még közös programfüzet sem készült), mi még emlékeztünk arra, hogy az FKN valódi, közös szabóervines ünnep: színes rendezvényekkel hálózatszerte, és szakmai nappal, valamint jutalmakkal és kitüntetésekkel csak nekünk; és persze összefogással olvasóinkért és könyvtárainkért, de önmagunkért is. Szóval úgy döntöttünk:

**„Most megmutatja régi jó,
bátorságát a régió...”**

Régióink választott „koszorús költőjének”, az egykori bécsi diák-forradalmár Mausmann Hugonak sorait (csak egyetlen betűt változtatva rajta) már régen jelmondatunknak tekintjük, de soha még nem éreztük annyira sajátunknak, mint a vidámparkra való készülődés közepette. Most itt „vidámságról” és „örületről” kéne beszámolnom, de ez nekem nem megy... A készülődés/megvalósítás örületének leírása legalább annyira untatná az olvasót – gondolom –, mint engem; csakúgy, mint a vidámság érzékeltetése. Így hát megkísérlem összefoglalni ezt az egészet szakmai szem-

pontból. Először röviden azt, hogy mi nem volt a Könyvtári Vidám Park.

Nem volt író-olvasó találkozó, valamint könyv- és könyvtár bemutató, de képzőművészeti kiállítás sem (ilyeneket szép számmal rendezünk év közben, ezekért nem érdemes „összefogni”, hiszen minden valamire való könyvtár egyedül megrendezi, és ezekért nem biztos, hogy eljön az olvasó – szombaton!). Szóval, nem a megszokott könyvtári programokban gondolkodtunk (amelyeket persze rendre hagyományos szolgáltatásainkon túlmutatónak aposztro-

fálunk – nem tudom miért...) Aztán: nem akartunk sok-sok helyszínt, sem pedig he-tekig tartó programsorozatot. Mert tudtuk, akkor szétaprózódik energiánk.

Akartuk viszont, hogy mindenki lássa: közösen többre vagyunk képesek (vagy: hogy mire vagyunk képesek közösen), és akartuk, hogy a régióhoz tartozó kerületek önkormányzatai magukénak érezzék vidámparkunkat; és hogy bebizonyítsuk, értelme van (még) a kultúra érdekében történő összefogásnak – a budapesti kerületek között.

Mi volt akkor ez a Könyvtári Vidám Park? A visszajelzések (a résztvevő/szórakozó fővárosiak tömege, de a sajtó, TV, és rádió véleménye) szerint egy csodálatos nap: csodálatos volt az idő (erre az egyetlen napra); csodálatosak voltak a programok (kicsiknek és nagyoknak, fiataloknak és idősebeknek, vidámaknak és komolykodóknak, családoknak és magányosoknak); csodálatosak voltak az önkormányzatok képviselőiben megjelent honatyák (polgármesterek és alpolgármesterek, kultúrabarát bizottsági elnökök és tagok); és csodálatosak voltak maguk a könyvtári dolgozók (16 kerületi könyvtár és a régióközpont, valamint a FSZEK Műszaki- és Üzemfenntartási –osztálya képviselőiben, összesen 108 kollégám a park számos helyszínén „szolgálatban”). A mi (értsd: akik szerveztük-lebonyolítottuk) számunkra pedig legelőször is egy elgyötört sóhaj, 29-én este, sátorbontás, cipekedés-visszarámolás és szemétszedés után, amikor leroskadva még ahhoz is túl fáradtak voltunk, hogy az alkalomhoz illő magasságba emeljük a köszöntő poharat: hát megcsináltuk...! Szükségünk volt a következő hétre – ami alatt kétségbeesett igyekezettel próbáltuk megcsinálni azt, amit vidámparkunkra készülve halasztgattunk –, hogy megközelítőleg pontos mérleget vonjunk rendezvényünk sikerét illetően. És most már azt is tudjuk, hogy a Könyvtári Vidám Park több volt, mint egy jólsikerült rendezvény – még akkor is, ha ezt a következtetést egyedül vontuk le...

A helyszín, a XIII/8. sz., Dagály utcai könyvtárunk, és kertje: bent az épületben a gyermekrésztleg „elvarázolt palotája” nontop gyöngyfűzéssel és üvegfestéssel, memória-játékkal a Tessloff és Babilon Kiadó

könyveiért, mackó-kiállítással (a Kiss Áron Magyar Játék Társaság jóvoltából); az előtérben felállított polcokon sorszámmal ellátott medveözön (a mackószépségverseny zsűrijének ítéletére várakozva); a számítógépek mellett az internetes feladatokat megoldani vágyók kígyózó sora; a „lélek labirintusává” átlényegült előadóteremben pedig értő, igényes előadás Dr. Bartos Évával a mese gyógyító erejéről, aztán beszélgetés a fogyatékos gyerekek könyvtári jelenlétéről Csató Zsuzsa, a Down Egyesület vezetőjével, végül egy biblioterápiás bemutató – középpontjában az emberi barátsággal, a kommunikációval és a családdal – Halasi Edina kollégánk hozzáértő, tapintatos irányításával (hogy megmutassuk, nálunk is élő ez a könyvtári gyakorlat, nemcsak a nyugati országokban...). Aztán, hogy oldjuk a hangulatot, levetítettük a Hypolit a lakáj c. filmet (a régit), amit folyamatos szavazás útján választottak ki vendégeink az „új budapesti 12”-ből. Ezek rohángáltak tehát a könyvtárban, miközben normális üzem folyt, vagy hetvenen iratkoztak be (aznap nem kértünk tagsági díjat), és kollégáink (Istennek hála, a TextLib és számítógépeink is!) hiba nélkül helytálltak ebben az örületben a pult mögött és a tájékoztatásban. A falakon kívül pedig színes kavalkád: Junior Feng Shui (Kunczly Judit) és gyermek agykontroll (Baghy-Bátor Teréz) a „tudás szellemvasútján”; kérdéshorgászat és „Üsd le a fejét” játékos fejtörő; szakadatlanul forgott az információ óriáskereke, ahol apró ajándékokra (amit természetesen régiónk „hor-dott össze” otthoni készletéből, mert erre már a pályázaton elnyert pénzből nem futotta...) lehetett váltani a jól megoldott feladatot; a mackók sátrában szellemi totó, színező és rajzoló – csupa-csupa medve!, és megannyi érdekes játék a mackó Bűrő – Játékszág munkatársainak önkéntes ajánlásából; egy ernyő alatt különböző gyermeklapok munkatársai várták az érdeklődőket; a szabad füves területeken pedig apróságok kakasnak öltözködve viaskodtak, diót törtek az óriás-törővel, golyalábakon egyensúlyozva vagy sítalpakon ostromolták a felfújható várat, barátkoztak az almát-cukrot bőven osztogató Gabóca bohóccal és „inasaival” (Tompek Gabi kolléganőnkkel és négy unokájával), vagy éppen

óriásmedve-bőrbe bújt munkatársunk fülét cibálták... És itt volt Bagaméri, az elátkozott fagyaltos, és tömegek fotóztatták magukat az általunk készített-festett (!) medvékkel, és fújtuk a lufikat rendületlenül (mert még erre is kiképeztük magunkat). Nevetés, sikongatás, egyszóval jókedv uralta a Dagály utcát délelőtt tíz órától este hétig (és környékét, amelyet a XIII. kerületi önkormányzat jóvoltából belakhattunk kosárfonós, játékkínálós és használt dokumentum-árulós pavilonjainkkal), amely csak akkor csendesült el időlegesen, ha színpadunkon „esemény” volt: nyitó ütős-koncert a VII. kerületi Molnár Antal Zeneiskola diákjainak közreműködésével; utána FKN-megnyitó és Olvasás Éve-köszöntő Sóron László alkalomhoz illő szavaival; Tóth József a XIII. kerület polgármestereként mondott egyáltalán nem szokványos köszöntőt, igazán gálánsan örökbe fogadott könyveinkből, majd mindenki rokonszenvét elnyerve benevezte családjá maciját a szépségversenyre; csatlakozott hozzá Szabó Zoltán a VII. kerület polgármestere csakúgy, mint Sajóhelyi Gábor, a IV. kerületi önkormányzat kulturális bizottságának elnöke. Szóval volt „hivatalos” program is, de nem mereven, és a vidámságból a megnyitót követő rövid fogadásra is maradt annyi, hogy végre felszabadultan beszélgethettünk mi, a kultúra felszentelt papnői és a honatyák... (És micsoda pompás vendéglátó-asztalt terítettek a könyvtárosok! Sütöttünk-főztünk... mert kénytelenek voltunk, hiszen az erre való költséget nem lehet pályázaton elszámolni!) És hát a színpad! Nemcsak eredményhirdetésre és programajánlásra, párkereső játéokra, fűszöveg-író pályázatunk győzteseinek bemutatására használtuk, de fellépett itt a VII. kerületi, Kertész utcai Művészeti Iskola társulata csodálatos musical-részletekkel, az Aranyszamár együttes vándormeséket adott elő, a nagyobbaknak és a felnőtteknek pihentető bluest játszott Alex és a Paid Holiday, végül pedig, mire besötétedett, Mozart Varázsfuvolájának gyermekek részére átdolgozott üzenete vonta csodálatos fénybe az elcsitul vidámparkot.

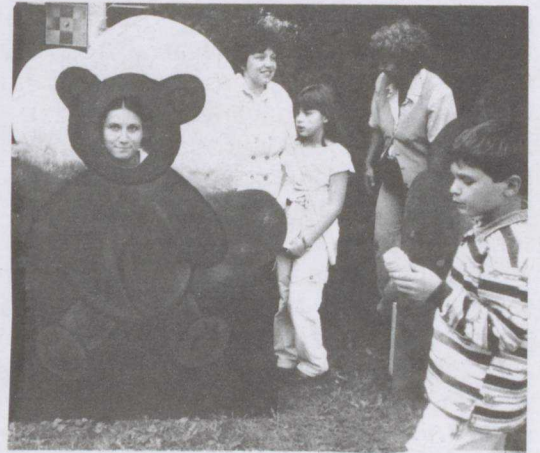
A másik oldalon pedig: február óta tartó szervezés, augusztustól „összetartás”. A régió minden munkatársának meghatározott feladata volt. Egy-egy könyvtár más-

más helyszín vezetését vállalta el; vagy a feliratokért volt felelős, vagy a dokumentum-árusításért; vagy a sátorverést koordinálta vagy a fotózást; volt, aki a rendre felügyelt kint vagy bent, és volt aki gulyáslevest főzött régióknak és etetett, hogy éhen ne haljunk. Szunnyadó, rejtett értékeink kerültek felszínre, szabadon szárnyalt fantáziánk és játékos kedvünk. Mert mindent mi csináltunk. Sajtótájékoztatást és szórólapokat-meghívókat, dekorációt és felkérőket – a hálózatnak nincs PR-osa!; egyeztetünk hivatalokkal és szervezetekkel, a FSZEK asztalos műhelyével és szállítóival, művészekkel és képviselőkkel – és közben végeztük napi munkánkat és éves tervfeladatainkat. Szóval egy merő örület volt az elmúlt félévünk...

Szeptember 29-én a Dagály utcai könyvtárban értelmet nyert az elmúlt évek megannyi szakmai „túlbeszélése”. Nevezetesen az a kitétel, miszerint a (köz)könyvtár hagyományos struktúrában egyre kevesebb olvasót vonz, ugyanakkor az elektronikus könyvtári funkció felvállalása (úgy is szoktuk mondani, hogy könyvtári lépésváltás, nyitás a jövő könyvtára felé stb.) megfosztja lényegétől, a személyes kapcsolattartás és –építés lehetőségétől. Csak olyan programok színesíthetik és tehetik ismét emberközelivé (mármint a közkönyvtárakat), amelyek a hagyományos szolgáltatásokat felrúgva, azoktól eltérő, de azokhoz szüntelenül visszakapcsoló formában mutatkoznak meg.

A vidámparkról a Levelező számára készült írásomban feltettem egy kérdést, amit – a válasszal együtt – itt is szükségesnek tartok megismételni. „Emlékszünk, kollégák? 1995-ben az Összefogás a könyvtárakért program kettős célt tűzött elénk: a könyvtárak új arculatának megjelenítését és az összefogás példázatát. Ez nemcsak a könyvtárak „közönségkapcsolati tevékenységének” növelését jelentette a közfigyelem (reánk) irányításában, de annak belátását is, hogy céljaink érdekében össze kell fognunk. 1995-ös céljaink a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár hálózatában – pillanatnyilag az egyik régióban – 2001. Szeptember 29-én valósultak meg.” Szóval: most megmutatta régi jó, bátorságát a régió...

Pobori Ágnes

A két legsikeresebb fülszöveg

Tüskovári

Ha el tudnál
 feledkezni arról,
 hogy kötelező olvasmányt
 olvasol, és azelőtt vennéd kézbe,
 mielőtt kötelezővé tennék, akkor
 életed egyik legszebb történetét ismerhed meg a
 barátságáról és a
 természetéről.

Piszt
 Annamária

4. oszt.

Pista
 Péka VI. ker.

L. FRANK BAUM : OZ, A NAGY VARÁZSLÓ

Egy csodálatos utazásra hívlak. S nem kell mást tenned, csak kézbe venni ezt a könyvet (= persze elolvasni az első tételtől az utolsóig), és a forgószél máris elrepít egy furcsa és kalandokkal teli világba.

A jó és gonosz boszorkányok, mumiók és nyugorok földjén úgy is lehet izgalmakat találni, hogy nem fűtkos a hátadon a hideg borzalmas szörnyektől. Dorka társaságában olyan barátokra találhatsz, mint a Madárijesztő, a Bádög Tavágó és a Gyáva Oroszlán. Dorka haza szeretne jutni, a többiek pedig keresnek valamit: ezet, zivert, katorstgot; s ezért indulnak a nagy varázslóhoz.

Utjuk végén velük együtt megtanulhatjuk: amit igazán szeretnénk, az bennünk van, csak elő kell hozni tettel, szóval vagy szeretettel.

Indulj hát és haladj mindig a sárga kőves úton,
és Te is megtalálhatod!

Simon Zsolt

3. osztály Hegedűs Géza
1046 Pálya u. 5/A. Általános Iskola
XIII. Farkas u.

FKN – Budán

A Fővárosi Könyvtári Napok alkalmával három kulturális eseménynek is helyt adott békásmegyeri könyvtárunk. Október elsején került sor Nagy Károly újságíró, kelet-szakértő „Budhizmus – misztika – Tibet” című könyvének bemutatójára; az ezzel egybekötött fotókiállítást – amely a szerző fényképeiből készült –, Dr. Somlai György tibetológus nyitotta meg. A képek mind a mai napig megtekinthetők könyvtárunkban. Akik részt vettek az előadáson, midannyian tapasztalhatták az előadó felkészültségét, néhol belefeledkező magyarázataiban pedig érzékelhették a szeretetet, amely a misztikus, távolbavesző világhoz köti.

Az idő előrehaladtával a közönséget egyre jobban magával ragadta a szerző előadása, ebből következően egy nagyon jó hangulatú könyvbemutatónak lehettünk tanúi.

Október 14-én egészen más jellegű eseményre került sor: az előző tanév során hirdettük meg a „Tavaszi Békásmegyeren” című rajzpályázatot a környék általános iskolái számára. A hivatalos zsűrizés a tanév végén történt, október folyamán pedig a 'közönségdíjak' átadására került sor. Egész nyáron érkeztek a szavazatok, ami azt is mutatja, hogy olvasóközönségünk igen lelkes volt, így a végső döntésnél több száz szavazatból választhattuk ki a három legeredményesebb 'ifjú művész' munkáját.

Soron következő kulturális rendezvényünk szintén az iskolás korosztályhoz szólt: ez év áprilisában a III. kerületi Főtéri és békásmegyeri könyvtárak közösen meghirdették irodalmi pályázatukat a kerület közép- és általános iskolái számára „Mondd, te kít választanál?” címen. (A feladat ezúttal, egy példakép bemutatása volt.) A hivatalos zsűrizés két magyar szakos tanár közreműködésével történt. A környék iskolái

szép számmal képviseltették magukat – tizenhárom iskola, és negyvenkét pályamunka –, ezáltal mélyítve el azt a kapcsolatot, amely a könyvtár, és az iskolák között már régóta fennáll.

Úgy érzem a célt, hogy a könyvtár mindenki számára a kultúra terjesztője legyen, sikerült megvalósítani. Remélhetően a diákokat buzdítja a siker, hiszen könyvtárunk már a következő versenyeket tervezi.

A fent említett rendezvényeken kívül meg kell említenünk a kisgyermekeknek oly nagy örömet okozó 'Baba- és maci-kiállítást', amely Szalmási Klára babakészítő kezemunkáját dicséri.

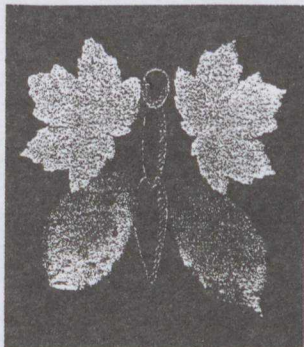
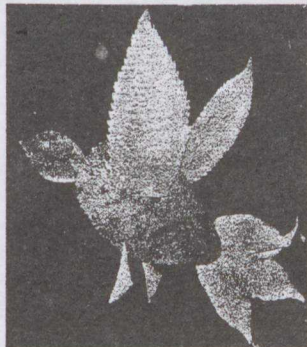
Rojas Mónika
III/5. sz. könyvtár

Könyvtári Napok

2001. október 4-én a III/7-es felnőtt könyvtárban foglalkozást tartottunk „Egy ismeretlen vers elemzése érettségizőknek” címmel, egy magyar tanárnő vezetésével. A helyhiány miatt csak két iskolából hívtunk gyerekeket ez alkalomra, amelyen összesen 18 fő vett részt.

Az Árpád és az Óbudai Gimnáziumból jött – érettségi előtt álló – tanulók az irodalmi foglalkozáson Weöres Sándor szövegeinek fantáziadús megfejtéseire vállalkoztak. A gyerekek szárnyaló fantáziával közelítették meg a szövegeket. Ezután sor került az „ismeretlen vers” hermeneutikai elemzésére, melyről csak a végén derült ki, hogy Pilinszky János Négysoros c. verse volt. A verset, a diákokat kísérő tanárnőn kívül, csak egyetlen gyerek ismerte.

Rainer Andrea
III/7. sz. könyvtár

Krisztinavárosi madrigál

Zenés beszélgetés a Böszörményi úti könyvtárban

Októberben sok könyvtár szervez különböző eseményeket, akciókat a Könyvtári Napok alkalmából. Így tett a Böszörményi úti könyvtár is, s zenés délutáni csevegést szervezett *Devecseriné Huszár Klárával*, akinek megjelent *Krisztinavárosi madrigál* című könyve. Beszélgetőtársul *Meixner Mihályt* választották, nem véletlenül, hiszen a könyv középpontjában a zene áll és az ifjúkori emlékek, élmények. Zene a családban, zene a gimnáziumi évek alatt, zene hivatás-ként és hobbiként.

Devecseriné Huszár Klára „zeneíró”, rendező, műfordító, szervező elmondta, hogy a Szilágyi Erzsébet Leánygimnáziumban került nagyon közeli viszonyba a muzsikával, az énekkari évek meghatározóak életében. Itt ismerkedett meg Kodállal, Bartókkal, Toscaninivel. Kodály több alkalommal is járt iskolájukban, s úgy emlékszik rá a hajdani tanítvány, mint nagyon szigorú emberre. A zeneszerzővel kapcsolatban egy történetet is hallhatott a közönség: elterjedt az iskolában a híre, hogy Huszár Klára néhány népdalt kétszólamúvá „komponált”, s ezt meghallván Kodály legközelebbi találkozásukkor zeneszerzőnek titulálta.

Mint mondta, mindig meghatározó volt számára a kultúra: az irodalom, a zene, a képzőművészet végigkísérte életét. Később

Huszár Klára egy zenei szaklap szerkesztésében vett részt, s ennek apropóján felkeresték Bartókot a lakásán. Egy óvatlan pillanatban, a nagy zeneszerző éberségét kihasználva, az ifjú zenerajongó kiemelt a papírkosárból egy használt villamosjegyet – hiszen nem távozhatott üres kézzel Bartók lakásáról... Mindez akkor történt, amikor Bartók éppen a Mikrokosmoszon dolgozott. Odaadta a vendégeknek a mű egy részét, ám ők egy pocsolyába ejtették azt, s bár próbálták rendbe hozni a kéziratot, nagyon féltek a zeneszerző haragjától. Így hát postán küldték vissza neki...

„Hogyan kezdődött a szerelem az operával?” – kérdezte Meixner Mihály. A Borisz Godunov volt első élménye az Operaházban, s már ekkor „rettenetesen beleszeretett” ebbe a műfajba. A férj, Devecseri Gábor is nagy zenerajongó volt, a kakasülőre vettek jegyet, ez állóhely volt persze, s nem láttak semmit, de élvezték a zenét. Klára asszony Rossini Hamupipőkéje hallatán határozta el, hogy a zenével szeretne a továbbiakban foglalkozni. A háborús évek után a Rádiónál nyílt lehetősége erre, majd az operarendezői szakon hódolhatott zene iránti szenvedélyének. A kellemes hangulatú összejöveteleken a beszélgetést zenei illusztrációk színesítették, hallhattunk részleteket a Mikrokosmoszból, a Borisz Godunovból, a Hamupipőkéből.

Látszott, a közönség értően hallgatta Klára asszony zenei történeteit, ismerték operarendezőseit, s talán a könyvben felbukkanó történeteknek is ismerői, netán szereplői voltak.

Akik kezükbe veszik a Krisztinavárosi madrigál című könyvet, bizonyára élvezetes olvasmánynak találják majd. Egy érdekes, mozgalmas életszakasz lenyomata, melyből némi ízelítőt kaphattak a beszélgetés résztvevői, hallgatói.

Krisztinavárosi madrigál.
Mágus Kiadó, 2001.

Hámori Zsófia

(A cikket a Hegyvidék című lapból vettük át.
A Szerk.)

Savoyaitól Esze Jenőig

Budafoki arcképcsarnok Promontórium nagyjairól

Budafoki arcképcsarnok címmel fotókiállítás nyílt a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár budafoki fiókjában (XXII., Tóth József utca 36.). A tárlat anyagát Bartos Mihály és Garbóczy László helytörténész válogatta. Legnagyobb sajnálatukra az előzetesen javasolt harminc-harmincöt történelmi személyiségből mindössze tizenegyenek az arcképet állíthatták ki a helyszíre miatt.

A képeslapokról, korabeli megbarnult fotókról visszanézve emberekben egyvalami közös: a maguk módján a lehető legtöbbet tették Promontórium, később Budafok felvirágztatásáért. Az arcképcsarnokot természetesen Savoyai Jenő képmása nyitja, hiszen ő volt az, akinek a település a létét köszönheti. Kastélyt építtetett Promontóriumban 1711 és 1714 között, a köré húzták fel az első sváb telepek a házaikat, tanyaikat, itt alakult ki a híres Péter-Pál utca, a Templom – később Savoyai – tér. A kastély háromszor égett le a történelem viharaiiban, így amikor a Törley-örökösök hozzájutottak, már csak torzó maradt belőle, ezt 1911-ben lebontották. A következő kép Mária Teréziát ábrázolja, az ő nevéhez fűződik a második, egyben legnagyobb, Elő-Ausztriából

érkező betelepítési hullám. Mária Terézia a névadója a Szent Lipót-plébániatemplomnak, ő adományozta a vörös márványból készült főoltárt és az oltárképet.

Most – a teljesség igénye nélkül – csak néhány képet válogattak ki az arcképcsarnokból, Garbóczy László Podmaniczky-díjas helytörténész segítségével. A régi nagyok között ott található Térey Pál huszár őrnagy, 1848-as szabadságharcos, később országgyűlési képviselő, majd a párizsi világkiállítás magyarországi biztosának arcképe. Csalládja 1849-ben a szabadságharc sérülteinek hadikórházává alakította át a házat. Térey sírját minden márciusban megkoszorúzzák a budafoki temetőben. Természetesen nem hiányozhat Záborszky Nándornak, Budafok első polgármesterének képmása sem a gyűjteményből. Garbóczy úr Heller Iván apátplébánost, az iskolaszék elnökét is kiemeli, aki az 1890-es években a magyar nyelvű oktatást és a magyarul szóló szentbeszédet kezdeményezte a sváb betelepülők lakta Budafokon. A gyűjtemény utolsó nagy alakja az idén júliusban elhunyt Esze Jenő honvéd ezredes, a Hárosi műszaki alakulat volt parancsnoka.

Ty. K.

MEGHÍVÓ

egy kötetlen beszélgetésre múltunk gyökereiről, hagyományról, értékről...

Költői est Szepesi Attilával

„Írás közben gyakran gondolok gyermekkorom beregszászi éveire”

N. TÓTH IDA

Boldog ember, aki ott él, ahol megszületik. En ezt nem mondhatom el magamról – mondta a kárpátaljai születésű Szepesi Attila költői estjén, kedden a budafoki Szabó Ervin Könyvtárban. – 1942-ben Ungváron láttam meg a napvilágot. Beregszászon gyerekeskedtem, nyolcéves voltam, amikor átjöttünk Magyarországra. Írás közben mégis gyakran gondolok az első, meghatározó évekre, és megpróbálom sorra összeszedni a gyermekkori élményeket! Sok mindenre pontosan emlékszem, de amire bizonytalanul, azt is bátran rögzítem, mert érdekel, hogyan módosulnak a történések emlékezetemben. A felejtés legalább olyan lényeges eleme a való világunknak, mint a fényképszerűen pontos visszaemlékezés. Jellemzőnek találok például, hogy gyerekkoromban eszembe nem jutott volna, hogy az a kárpátaljai magyar közösség, amelyben éltünk, nem Magyarországról, én mindig azt hittem, a Szovjetunió valahol odébb van. A mai napig ezzel a kérdéssel küszködöm: hogyan tudnám kifejezni készülő könyvemben, hogy bár már félszáz éve Budapesten élek, mégis, az otthonom Kárpátalja. Ha ottjártamkor megkérdezi tőlem egy orosz ember: Maga hova való? – csak azt válaszolom: Én ide, és maga hova?

Magyar és rajz szakos diplomát szereztem Szegeden, a tanárképző főiskolán, majd a József Attila Tudományegyetem magyar szakát is elvégeztem. Három éven

A vershez illet, a prózához sok türelem kell

FOTÓ: BELKÉNY LÁSZLÓ

át egy Szolnok megyei faluban, Szászbereken tanítottam, furcsálltam is a sors játékát, ami Beregszászról Szászberekre dobott. Dolgoztam antikváriumban és az Országos Széchényi Könyvtárban, mert mindig is vonzott a könyvek világa, utána irodalmi folyóiratokhoz kerültem: a Kortárshoz, az Új Írásához, majd az Új Tükörhöz. Havilapnál kezdtem, hetilapnál folytattam, jelenleg napilapnál, a Magyar Nemzet kulturális rovatánál dolgozom. Verseim 1963-tól látnak napvilágot, a 70-es évektől prózakötecim is kezdtek egyre-másra megjelenni. Ma már a huszadik kötetem is túl vagyok, mégis úgy vélem, egészen más a próza, mint a vers. A vershez illet, a prózához sok türelem kell. Történetem nemegyszer szóról szóra megfelelnek a valóságnak. Az írók kü-

lönben is arról neveztesek, hogy képzelőerejük messze alu mülja a valóság szeszélyes istenasszonyát, ennek következtében aztán, miként a hajdani úri szabók, többnyire hozott anyagból dolgoznak, magam is hasonlóképpen. Sokat tanultam környezetemtől, de minden iskolánál büszkébb vagyok titkos diplomámra, hogy vizsgázott gombaszakértő vagyok. Föltvetődött bennem szászor is a kérdés, mi az, ami engem a természethez vonz. Túl azon, hogy szepességi nagyapám erdőmérnök volt, a másik nagyapám pedig folyamatszabályozó mérnök, mindez még nem magyarázza, miért bókldáozom erdőkön-mezőkön. A válasz megint csak a gyerekkorig vezetett vissza. Nyolcévesen kerültem fel a fővárosba, ahol hihetetlen hiányzert gyötört, mivel

rendkívüli módon kötődtem az évszakokhoz. Ha valaki Budapest sűrűjében él, tudja, itt az évszakok alig érnek be, s az a megszentelt esztendő, amelynek ünnepnapjait a régiók még név szerint ismerték, várták, mára alig jelent a számunkra valamit. Pedig az év az örök visszatérés. Sokszor azt mondjuk, szürkék a hétköznapjaink, miközben a háromszázhatvanöt nap mindegyike kicsit különbözők egymástól, vannak ki-tüntetett pontok, amelyekről nekünk – a civilizáció áldásain fel-nőtt embereknek – sem volna szabad megfeledkezniük. A teret az időhöz hasonlóan érezték a régiók. Tudtak jótékony hatású helyekről, megszentelt terekről, ahová városokat, templomokat építettek. Számomra ma is felidézhető a térnek és időnek azok a hagyományos gondolkodásmódhoz kötődő emlékei, melyeket a természet konzervál. Ezekből a jelek-ből olvashatunk a múltból, de jelen kérdéseinkre is eligazítást kaphatunk. A Hítel című folyóirat szeptemberi számában az utolsó két könyvemről, a Béka kertje című prózakötetről és a válogatott verseimről megjelent kitérő tanulmányban olvasható, hogy Szepesi Attila túlzott pesszimizmussal látja a végítélethez közeledt világot. A folyóirat szeptember 9-én, az amerikai terrortámadás előtti napokban került az utcára. Ezek után már csak *Füst Miltud* tudom idézni, aki pesszimizmusát így indokolta: egy házat felépíteni két év, egy házat lerombolni öt perc. Ha majd fordítva lesz, én is optimista leszek.

FKN Kelet-Pesten

Avagy a Kálvária tértől Rákoskeresztúrig

Minden szerénytelenség nélkül mondhatni, hogy a miénk a legnagyobb területre kiterjedő fővárosi rendezvény, nem számítva persze az időről-időre esedékes önkormányzati választásokat. Időben is nagyot markoltunk: október 3-tól november 8-ig zajlottak (zajlanak) az események. A Híradó hasábjain most csak amolyan dimenziószűkített változatot tárunk olvasóink elé, természetesen a teljesség igénye... stb.

Mindenek előtt egy kis statisztika: 13 könyvtárban 17 „rendezvénynapon” mintegy 40 eseményre (könyvbemutatóra, kiállításra, foglalkozásra, találkozóra stb.) várták és látták szívesen a nagyjérdeműt. Az idő rendjében haladva: október 3-án a Veres Péter úti könyvtárban nyílt alkalom a „kesztyű-, fakanál-, kéz- és ujjbáb készítésének technikáját” elsajátítani. Október 4-én a Szent László téren a krimikedvelők immár hagyományosnak mondható összeövetelén az akciófilmek valóságát boncolgatták Csefkó Tamás szakavatott irányításával. Ugyanezen a napon került sor az Uzsoki utcai könyvtárban Juhos Károly festőművész kiállításának megnyitójára. Október 8-án Gerencsér Valéria a XIV/4-es könyvtárban vezetett kézműves foglalkozást, tekintettel az állatok napjára (október 4.). Október 9-én az Újhegyi sétányon a Krúdy Kör tagjainak „Olvasás éve” című összeállítását élvezhették gyermekek és felnőttek egyaránt.

Október 9-én Lukács Sándor színművész-költő a Szent László téri könyvtárban saját verseiből olvasott fel, kárpótlásul az elmaradt Gálffi László estért.

Október 11-én az Óperencián Túliak Társasága (Kállay Nagy Krisztina, Szalma Edit és Szegedi Katalin) szívet-lelket gyönyörködte-tő könyvillusztrációi költöztek a Szent László téri könyvtárba. Ugyanezen alkalomból kaphattunk hírt a Csodaceruza című gyermekirodalmi folyóirat megindulásáról is. Ugyancsak 11-én illetve 18-án a Péceli úti könyvtár mágusstanoncainak Körömi Gábor drámapedagógus és Sándor Ildikó néprajz-

kutató tartott szakmai továbbképzést Harry Potter ténykedése alapján.

Október 13-án családi egészségnapra várták az érdeklődőket (és a rászorulókat) a Pataky Művelődési Ház és a X/4-es könyvtár közös rendezvényén.

Október 16-án az Eötvös utcai könyvtár gyermekolvasói kedvenc olvasmányukhoz készítettek illusztrációt, majd elbeszélgettek a választott könyvekről.

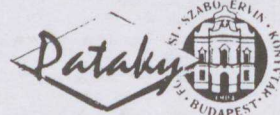
Vadnai Tünde bábművész „Az erdő bajnoka” című műsorát az Uzsoki úti könyvtár október 18-án látta vendégül. Földényi Krisztina pályakezdő olvasók (alsó tagozatosok) könyvtárhasználatát segítő munkafüzetét a Veres Péter úti könyvtárban a kerület magyar- és könyvtáros tanárai számára mutatták be. Az Újlak utcában Nádudvari Anna „Magyarok Istene” könyvéről beszélt olvasóinak. A Bosnyák utcai könyvtárban egy magyar skótdudás író – Kéri György – könyvheti könyvét mutatták be. Visszatérő vendégként a X/4-es könyvtárban a Filozófiai Vitakör tagjai Jókai Mór „A jövő század regénye” kapcsán a tudományos-fantasztikus irodalomról értekeztek. Október 24-én a Szent László téri Litearatura Art Szalon a Vendégség Csoport irodalmi estjének adott otthont.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Kőbányai Könyvtára és a Pataky Művelődési Központ

LITEARATURA
Art szalon
BUDAPEST, KŐBÁNYA

Meghívó

Könyvtári Napok 2001.

A Kálvária téri könyvtár október 25-én mutatta be cigány irodalmi különgyűjteményének bibliográfiáját. Az Eötvös utcai könyvtárban október 26-án szavalóversenyt rendeztek.

Lapzárta körüli események:

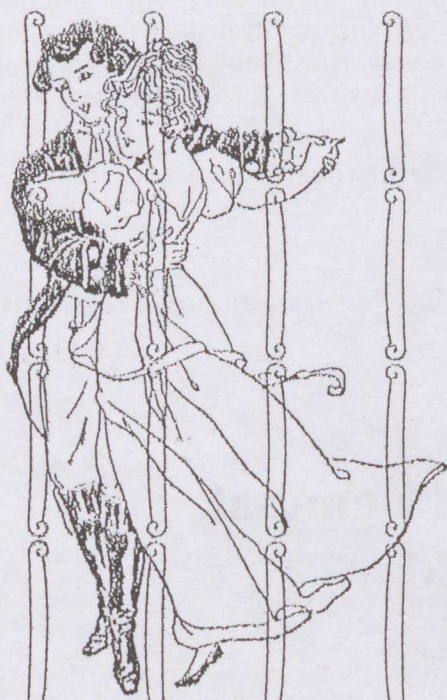
Az Uzsoki utcai Kassák Könyvtárban Sziva Vera ikonfestő (a Zuglói Képzőművészek Társaságának tagja) kiállításának megnyitójára került sor október 30-án. Az Olvasás Éve rendezvénysorozat nyitányaként október 30-án „A világ legrosszabb gyereke” (anyja

leánykori neve Nagy Katalin) járt a X/4-es könyvtárban. November 8-án a Kontyfa utcai könyvtárban Vekerdí Tamás mutatta be az Animus Könyvkiadó új könyveit.

Zárómondat: egy ilyesféle felsorolásban szükségképpen előfordulnak óhatatlan veszteségek”. A kimaradt helyszínektől, eseményektől, rendezvényektől, szervezőktől és vendégektől ezúton is elnézést kér a krónikás:

Aknay Tibor

és... FKN Dél-Pesten Gyertyafénykeringő

A könyvtáros úrhölgyek felszólítására a meghívottak négy csapatba rendeződtek. Hosszas töprengés (mintegy fél perc után) nevet választottak, úgymint: Lakinger Béla Zsebckirkáló, Blaha Lujza, Erich Honecker, Huszadik Század – és máris indult a század-ismereti vetélkedő. Az intellektuális kérdéseket a rekeszizmokat is próbára tevő feladatok váltogatták. Korabeli újsághirdetések szövegéből kitalálni a reklámozott terméket (Joricin ricinusolaj)? Régi slágerek szövegét (Hétre ma várom...) úgy elmondani a csapattársaknak, hogy a dalszöveg egyetlen szavát sem szabad kiejteni? Filmcímekeket mutogatással eljátszani? Az már valami. Főleg, ha a produkciót – ezúttal egymásnak háttal alkotva a kört – meg kell ismételni, lévén a zsűri egy kissé bizonytalan. Az asztal mellett ülő, lelkesen drukkolni és lázasan töprengeni egyidőben képes csapattagok lelki szemei előtt már ott lehetett a következő forduló (rém)képe (angolkeringő guggolva) Ám szerencsére a zsűri időközben meghozta bölcs döntését. Meglepődhettek a nyitott ablakok előtt elhaladó gyanútlan járókelők is ezen a csendes estén, a könyvtárból kihallatszó harsogó utasításokat hallva: jobbra, ...kicsit vissza ...most jó! Holott bent csupán kuglizás zajlott – természetesen bekötött szemmel. A zsűri szűkszávú válasza a miért így kérdésre: amúgy túl egyszerű lenne.

Az ünnepélyes eredményhirdetést megelőző szünetben a jelenlévők valószínűleg már csak azon lepődtek volna meg, ha hétköznapi szendvicsekkel kínálják őket. A könyvtárosból mesterzakáccsá lett Pálos Beáta, az Admiral séfje viszont tükrökön tálalt hidegtál-tüneményeket varázsolt az asztalokra. A tombolán csudás nyeremények vártak a szerencsésekre – például üvegcsé ricinusolaj.

És végül tényleg elkezdődött a táncmulatság – a beígért gyertyafénynél.

Berta Éva

Látta-e már Budapestet éjjel? – Járt már század eleji kávéházban?

„Szeretettel meghívjuk 2001. Október 12-én pénteken éjjel az egyetlen éjszakát nyitva tartó kávéházunkba...” invitáltuk olvasóinkat egy különleges éjszakára. És jöttek! Kicsik és nagyok, fiatalok és idősebbek, mintegy nyolcvanan. Már a berendezés csalogató volt, nem beszélve a békebeli árakról!

Függönymaradványokból drapériák, rajtuk korabeli fotók, horgolt csipketerítők, nipppek, patinás gyertyatartók, és mint berendezési tárgyakon, a könyvtárosokon korabeli ruhák. (Többek szerint jobban állt rajtuk, mint a szakadt farmer és a férfiing.)

Az igazi kávéházi hangulatot az élő zene teremtette meg! Somi, azaz ifjabb Somorjai József karnagy és zeneszerző ezen az estén kávéházi zongoristánk volt, csíkos ingben, mellényben, fekete szemüvegben. Fáradhatatlanul játszott este 8-tól hajnali 3-ig, pihenőt csak akkor tartott, amikor a lelkes közönség engedte. Megidéztük a hajdanvolt kávéházakat látogató írókat Vadnay Tünde előadóművész és Kőváry Tamás színművész segítségével.

És mivel minden kávéházban az ételnek és itálnak fontos szerep jut, ezért váltunk mi könyvtárosok főszereplőkké. Felszolgáltuk Zsuzsa lencsefőzelékét, Kriszti virslijét, Magdi pogácsáját, Gabi kókuszbombáját, Mária zsíros kenyerét és igazi bécsi kuglófot a sarki Plus-ból. Volt még nosztalgia kávé és sokféle tea, hosszúlépés, likőrök. Éjfél tájt belibbent a kis virágáruslány az Andrásy útról, s a lottéria árus (mindenre kapható barátaink).

Majd kezdetét vette egy igazi jazz trió jó hangulatú örömmzeneje. Az est fénypontja a Budapest by night, azaz városnézés egy luxus autóbusszal hajnali egykor (újabb örült barát!). A ki-tartóbbak csak hajnaltájban távoztak, s nekünk maradt a romeltakarítás. Gabi 3 órán keresztül heroikus küzdelmet folytatott a szennyes edényekkel, mikor is érkezett a segítség Gréti személyében.

Az éjszaka sikerét igazolta az a hétfőn könyvtárunkba betérő látogató, aki a kávéházat kereste!

Talán jövőre újra nyitva lesz?! Nem rajtuk múlik!!

Dobrova Zsuzsanna

A gyermekirodalomról nemcsak gyermekeknek

– konferencia –

A Fővárosi Könyvtári Napok ez évi rendezvényei többé-kevésbé kapcsolódtak az Olvasás Éve programsorozatához; lényegében ez mondható el az immár hagyományvá vált szakmai nap tematikájáról is, hiszen a könyvtáros szakmát, de az olvasást is nehéz ünnepelni anélkül, hogy nem szólnánk az olvasmányokról, amit kézbe adunk.

Különösen érdekes szempont ez akkor, ha a gyermekről van szó – a gyermekről, mint a jövő olvasójáról.

A fenti gondolat inspirálta az Észak-pesti régió szervezőit is, amikor témát választottak konferenciájukhoz, 2001. október 10-edikére, a központi rendezvényre.

„Nincs még egy ország a földkerekségen, amely oly keveset törődne a gyermekirodalommal mint hazánk.” Ezzel a kategorikus, ám mindenképpen elgondolkoztató mondattal indította a konferencia első előadását Adamikné Jászó Anna professzor asszony, hogy aztán kifejtse: a gyermekeknek szóló irodalmi alkotások jóval szélesebb körben hatnak (vagy kellene hatniuk), mint ahogy azt az oktatás és/vagy a könyvtáros-hivatás megfogalmazta. Nevezetesen: nemcsak egyfajta orientálás (nevelés?) várható el hatásukban, de nem is csak „szórakoztatás”. Mert a gyerekek egy bizonyos életkorban – rendszerint hatéves koruk táján – felfedezik hovatarozásukat, lakóhelyüket, országukat – tehát kialakul bennük a patriotizmus érzése. Ez a felfedezés időben egybe esik az anyanyelv mélyebb elsajátításával, így a gyerekek anyanyelvükkel együtt kultúrájukat is megismerik. Ehhez a folyamathoz a gyermekirodalom kapcsolódhat a leghatékonyabban: mert megtaníthatja a gyerekeket arra, hogy ki ők, kik mások – vagyis azonosságukra és különbözőségeikre. A professzor asszony elsősorban angol, német, francia stb. irodalmi példákkal élt, ezzel is hangsúlyozva a hazai gyermekirodalom szembeűnő hiányosságait.

Természetesen tudjuk, hogy a gyermek elsősorban a felnőttek „hozzállását” követi: a felnőttek példáit a gyerekkönyvek vagy igazolják, vagy nem. Ilyen értelemben tehető föl a kérdés. Szükség van-e egyáltalán létezik-e külön gyermekirodalom. Ezt a gondolatot járta körül Bognár Tas főiskolai docens referátuma, amely a gyermekversek világát kísérelte meg bemutatni, egy 1980-as főiskolai jegyzetből vett idézet elemzésével. „Nemcsak szerény véleményünk szerint, hanem esztétikai szempontból, objektíve sem létezik külön gyermek- és ifjúsági irodalom. Valóban nincsen rá más esztétikai rubrika, mert egy mű vagy megüti a mércét (készüljön eredetileg akár felnőtteknek, akár gyermekeknek), vagy sem. Ha megüti és olyan, hogy már a gyermek is *értheti*,

élvezheti, hallgathatja vagy olvashatja, adjuk bátran a gyermek kezébe, olvassuk el neki, és beszéljük meg vele, de az még nem válik mindjárt gyermekirodalommá, megmarad csak irodalomnak, és nekünk ennyi éppen elég! Ha viszont mérce alatt marad egy bizonyos alkotás, akkor az nem is irodalom. Ilyet viszont elég sokat találunk az eleve gyermekeknek szánt művek között.” Ezt a gondolatot neves lírikusok műveiből vett idézetekkel illusztrálta – elsősorban a magyar tankönyvek szemelvényeit (szerkesztőt) bírálva.

Politika és gyermekirodalom „függő viszonyát” reprezentálta Szász Csilla tanárnő előadása, aki az 1945 utáni német gyermekirodalom irányzatairól (a nyugati és a keleti rész viszonylatában), egy adott történelmi helyzet és ennek alapján a megosztottság és halálélmény lehetséges irodalmi megközelítéséről beszélt. Referátumát – az irodalom-közvetítés napi gyakorlatát követve – a Goethe Intézetnek a Terézvárosi gyermekkönyvtárba kihelyezett német nyelvű gyermekkönyveivel illusztrálta.

A konferenciát Rigó Béla író, szerkesztő provokatív, vitára készítő megjegyzései, mondhatni a hazai irodalomoktatást erősen kritizáló megállapításai zárták: a gyermekek találkozása az irodalommal akár katartikus élmény is lehetne, hiszen a részükre készült irodalomkönyvekben és antológiákban többnyire olyan alkotásokat találhatunk, amelyek olvasott felnőttek türelmét is próbára teszik. Nem beszélve az irodalommal éppen e válogatások által ismerkedő gyerekekről – akitől ezek után nemcsak az irodalom megismerését, de szeretetét is elvárjuk.

Hogy a gyermekirodalom körüli viták még korántsem zárultak le, ezt nemcsak a konferencia aktivitása bizonyítja, de az az országos érdeklődés is, amely megnyilvánult a szakmai nap tematikája és az ott elhangzottak iránt.

– Farkas –

Könyvtári Napok a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárában

Kitüntettek

In honorem artis bibliothecariensis

2001-ben a Könyvtári Napok ünnepség keretében *Sándor Tibor*, az *In honorem artis bibliothecariensis* (IHAB) titkára Gujgiczter Imrénének adhatta át az alapítvány kitüntetését.

Gujgiczter Imréné 1957 óta dolgozik könyvtárunkban. A könyvtári munka minden területén gyűjtött tapasztalatokat. Pályája kezdetén a Kulich Gyula téri fiókban, mely mindig kedves könyvtára maradt, még zártpolcos kölcsönzéssel juthattak könyvhöz az olvasók; s most, mikor a betegség szorításában lezárja aktív éveit, a számítógépes kölcsönzés elterjedését láthatja.

Neve szinte egybeforrt a személyzeti munkával, hiszen tizenhét éven át intézte a munkatársak ügyes-bajos dolgait, építette a kapcsolatokat, simította el a konfliktusokat. Nagy szerepe volt e fontos munkafeladat megújításában: míg a klasszikus személyzetis szürke eminenciásként a hatalomgyakorlás eszköze volt, addig könyvtárunkban ő alapozta meg azt az önálló tevékenységi kört, amit manapság „humán erőforrás menedzsment” néven szokás emlegetni. Ami ennél is fontosabb: emberekkel dolgozott, nem személyzettel. Mindent személyes ügyének tekintett, mindent személyesen intézett. Igyekezett mindenkit alaposan megismerni, hogy a munkatársaink a számura is legmegfelelőbb módon kamatoztathassák képességeiket. Jelentős szerepet vállalt a politika beavatkozási kísérleteinek elhárításában, az intézményen belüli demokratikus keretek létrehozásában. Sokan emlékezhetnek az akkor még huszonkét kerületi igazgató heves vitáira, az összdolgozói értekezletekre, az általa szervezett szavazásokra, ahol minden munkatársunk voksolhatott. Az ifjú könyvtárosok szakmai fórumára, a családi és a gyermekkönyvtárosok műhelyére. Az, hogy közös dolgainkat együttesen próbáljuk megoldani, az ő kezdeményezéseinek is köszönhető.

Nyugdíjasként az Ellenőrzési csoportban vállalt feladatokat. Kapcsolatteremtő képessége jól hasznosult a statisztikai munkálatok során is, egyénisége átütött a mégoly papírízű tennivalókon is. Mondhatni, forró dróton keresztül érintkezett mindenkivel. Személyében könyvtárunk nagy ötletadóját díjazzuk. Mindig eszébe jutott valami új gondolat, s ezt sietett megosztani az érintettekkel. Sokat tett azért, hogy az Ellenőrzési csoport az előírások betartásának felügyelete mellett a könyvtár működésével kapcsolatos aktuális kérdésekre is figyelt. Nélküle nem újultak volna meg – több ízben is – a könyvtári munka kereteit biztosító szabályzatok sem.

Személyes tulajdonságai, példamutató munkakedve, megújulásra törekvése méltán vívta ki a könyvtárosok közösségének e díjban is megnyilatkozó elismerését.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárból nyugdíjba vonuló, hosszú időn át maga szintű és eredményes szakmai teljesítményt nyújtó munka elismerésére *Szabó Ervin Emlékgűrű* kitüntetésben részesült, **Dr. Kiss Jánosné** (VI/1-es könyvtár).

Munkatársi dímet kapott:

Dobozi István (Üzemfenntartási osztály), **Gerhardtné László Margit** (XXIII/1-es könyvtár), **Janovszky Józsefné** (III/5-ös könyvtár), **Vidák Jenő** (Műszaki osztály).

Főmunkatársi címet kapott:

Hont Péter (VII/2-es könyvtár).

Tanácsosi címet kapott:

Bendzselné Mráz Borbála (XI/6-os könyvtár), **Czakó Katalin** (Kelet-pesti régió központja), **Kukor Ferenc** (Tájékoztatási osztály), **Mocsáriné Mihalik Edit** (XV/1-es könyvtár), **Sipos György** (Budapest Gyűjtemény), **Virág Gáborné** (Szerzeményezési és Feldolgozó osztály).

Főtanácsosi címet kapott:

Szabolcsi Ferenc (Műszaki osztály).

Főigazgatói dicséretben részesült:**Baloghné Báder Lídia** (Üzemfenntartási osztály)

Takarítói feladatát folyamatosan lelkiismeretesen, megbízhatóan látja el. Munkájára mindig maximálisan lehet számítani. Munkatársi kapcsolata közvetlen kollégáival és az osztály összes dolgozójával korrekt, kiegyensúlyozott.

Bátyai Józsefné (VII/3-as könyvtár)

Hosszú ideje a FSZEK munkatársa, 2000 nyara óta könyvtárasszisztensként dolgozik. Munkáját a folyamatosan magas színvonal jellemzi. Szorgalma és helytállása példaértékű a kollektíva számára is.

Béniné Virág Mária (Informatikai osztály mb. vezetője)

Néhány éve dolgozik az informatikai osztályon és ez év elején megbízást kapott az osztály vezetésére. Munkáját felkészülten végzi, jelentős szerepe van abban, hogy az Informatikai osztály jó hátteret tud szolgáltatni a könyvtár munkájához.

Csámpai Zoltán (X/4-es könyvtár)

1996 óta könyvtári asszisztensként dolgozik. Megbízható, önálló feladatok elvégzésére alkalmas, az olvasók körében is népszerű kolléga. Az audiovizuális dokumentumok kezelése mellett a könyvtár számítógépes szakértője is.

Csémyné Kelemen Ildikó (Budai régió központ)

A szerzeményezési csoport munkatársa. Munkáját, a régió könyveinek szakszerű fóliázását, javítását pontosan, gyorsan, megbízható minőségben végzi.

Csizmás Adrienn (Kölcsönzési csoport)

1993 óta dolgozik a kölcsönzés területén. Halk szavú, csöndes, az olvasókkal és kollégákkal harmonikus viszonyban álló munkatárs. Munkaközben a nagy pontosságot igénylő feladatokat hiba nélkül látja el.

Csopaki Orsolya (Zenei Gyűjtemény)

Tájékoztató és feldolgozó könyvtáros 1998 óta. Munkáját a szakismeret, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazása, a lelkiismeretesség, a pontosság jellemzi. Komoly szerepet vállalt a CD-k, videók feldolgozásában.

Gálos László (Budapest Gyűjtemény)

A Budapest Gyűjtemény raktári rendjének kialakításában, a régi dokumentumok állományvédelmének biztosításában, a kisnyomtatvány-gyűjtemény fejlesztésében és az olvasók zökkenőmentes kiszolgálása érdekében végzett szakmailag igényes és lelkiismeretes munkája elismerésésképpen.

Illényi Ildikó (Főigazgatói titkárság)

Az új követelményeknek megfelelően a titkárság munkájának megszervezését és megbízható működését kiemelkedően teljesíti. Kapcsolata a kollégáival rendkívül jó, mindig számíthatnak a segítségére.

Murányi Krisztina (I/1-es könyvtár)

A Krisztinavárosi könyvtár könyvtárkezelője. Munkakörét önállóan és lelkiismeretesen látja el. Évek óta különösen sokat tesz az idős olvasókért, akiknek a könyvek házhozszállítását szervezi és végzi.

Nagy Anna (Központi Könyvtár mb. igazgatója)

Jelentős szerepe volt a Központi Könyvtár informatikai rendszerének kiépítésében. A Központi Könyvtár vezetőjeként rendkívül nehéz feladatot vállalt magára, de ezt a munkát jó érzéssel, döntésképesen és eredményesen végzi.

Nitsch Lászlóné (VII/2-es könyvtár)

Közművelődési könyvtárosnak született. Volt már könyvtárvezető, kölcsönzési csoportvezető, tájékoztató könyvtáros, feldolgozó, nyugdíjas és megbízott.... Egyszerűen nem volt olyan helyzet, amelyben ne nyújtott volna maximális teljesítményt.

Piskulicz Zoltánné (XXI/4-es könyvtár)

Lelekiismeretes munkájának köszönhetően napról-napra tiszta, barátságos környezet fogadja az olvasót, könyvtáros egyaránt. Alapos, lelkiismeretes munkájára a könyvtár bármikor számíthatott és reméljük számíthat a jövőben is.

Pobori Ágnes (Észak-pesti régió igazgató)

A könyvtár nyilvánosságának megteremtésében – ötleteivel, kezdeményezéseivel – és ennek megvalósításában végzett kiemelkedő szervező munkájáért.

Sörös Ferencné (XV/4-es könyvtár)

8 éve dolgozik a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár XV/4-es fiókkönyvtárában mint raktárkezelő. Munkája ez idő alatt mindig kifogástalan volt. Segítőkézségére kollégái minden körülmények között számíthattak.

Dr. Szatmári Istvánné (XII/1-es könyvtár)

A könyvtár honosítási munkálatainak precíz, szakszerű lebonyolítása minimális szolgáltatás-csökkenés mellett, a tervezett határidőn belül valósult meg. A munka előkészítését és megszervezését neki köszönhetjük.

Vass Éva (Gazdasági igazgatóság)

Közel 30 éve dolgozik a könyvtárban. Nyomdai fotósként megbízhatóan és mindig jó kedvvel végzi munkáját. Segítőkézs, a kollégái bizalommal fordulhatnak hozzá gondjaikkal, bajaikkal.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárának bővítésében és rekonstrukciójában végzett kiemelkedő szakmai, tervezői és irányítói munkájának elismeréseként a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár *Aranygyűrű kitüntetésben* részesítette **Sórón László** főigazgatóhelyettest.

PRO BIBLIOTHECA CIVICA KITÜNTETÉST KAPTAK:

Török Györgyné, aki 1973. szeptember 10. óta a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár munkatársa. Itt végezte el levelező tagozaton az ELTE magyar-könyvtár szakát, itt nőtt fel nagy tudású, nagy tapasztalattal rendelkező könyvtárossá. Kezdetől a II. kerületben dolgozik. Először fiókkönyvtárakban, majd a Török utcai Könyvtár „örökös” tagja lett. Jelenleg a könyvtár vezetője. Sokat vállaló, nagy munkabírási, a nehéz szakmai helyzetekben mindig eligazodó, megoldást kereső és (találó) szakember. Hivatástudatáról és felelősségérzetéről csak felsőfokon beszélhetünk. Jók a meglátásai, kialakult, használható véleménye van a szakmai kérdésekről. Eddigi szakmai élete során szinte minden könyvtárosi munkakört ellátott. Igényes az állomány kialakításában. A könyvtár érdekeit nézi, s a legjobb megoldást keresi, legyen szó saját könyvtárról, ill. az intézet egészéről. Kezéből csak pontos, megbízható munkát ad ki.

Könyvtárában a közismerten szűkös viszonyok között is megteremtette – lehetőségeikhez képest – a színvonalas szolgáltatásokat. Tevékenységének kiemelkedő része a gyerekek olvasóvá, könyvtárhasználóvá nevelése. Példája nyomán és hatására a Török utcai könyvtárban minden kolléga „gyermekkönyvtáros” is. Az ő, és munkatársai által teremtett légkör, s nem utolsósorban a színvonalas könyvtári foglalkozások, rendezvények miatt a pedagógusok szívesen viszik tanítványaikat hozzá. Tudják jó kezekbe kerülnek: „Vica néni” mindent megtesz annak érdekében, hogy a gyerekek megismerjék a könyvtár nyújtotta lehetőségeket, megszeressék a könyvet és az olvasást. A kerület intézményeivel kiváló kapcsolatot alakított ki.

Munkáját három ízben ismerte el az intézetvezetés Főigazgatói dicséret kitüntetéssel.

Nem utolsósorban munkatársai elismerik szakmailag és emberileg egyaránt. Ő is méltányolja erőfeszítésüket és igyekezetüket. Igyekszik mindenkiben a jó tulajdonságokat felfedezni. Az intézmény kiváló szakemberei között van a helye, amit a most átadásra kerülő kitüntetéssel is elismerünk.

Deák Sándor

1980-tól az intézet gazdasági igazgatója. Munkájára a nagyfokú kezdeményezőkézség és megbízhatóság jellemző.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, mint az ország egyik jelentős kulturális intézménye gazdálkodásában több olyan ötletet, a hagyományostól eltérő formákat keresett és alkalmazott, amely lehetővé tette az intézmény eredményesebb működését.

Kiemelt szerepe volt az 1996-ban átadott Szörény utcai Szolgáltatóház, az 1998-ban átépített Pálffy-palota, a Zenei Gyűjtemény felújítási munkálataiban.

Hosszú éveken keresztül részese volt a Központi Könyvtár bővítési és rekonstrukciós munkálatainak. 1997-től a beruházás pénzügyi-műszaki előkészítésében, majd 1998-tól az építkezés előkészítésében és szervezésében volt kiemelkedő szerepe. A saját lebonyolításban megvalósult nettó 3 milliárd forintos projekt műszaki-pénzügyi összehangolását példaértékűen végezte.

A könyvtár érdekeit képviseli és szolgálja. Felelősségteljesen, az újat keresve végzi munkáját. Vezetésére a konstruktivitás, a problémák megoldásának keresése a jellemző.

Több mint két évtizedes szakmai munkájával és különös tekintettel a bővítési- és rekonstrukciós programban végzett tevékenységével érdemelte ki a Pro bibliotheca civica kitüntetést.

EZ TÖRTÉNT (MÉG)...

Október 4-én az Intézeti Tanács állást foglalt – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően – az ún. érdekeltségnövelő támogatás, valamint az 1%-os összeg olvasóarányos szétosztása mellett. Ennek megfelelően

– érdekeltségnövelésre összesen 44 342 000 Ft-ot és az 1%-os összegből 4 170 763 Ft-ot osztottunk, az alábbiak szerint:

Budai régió	10 821 984 Ft	934 272 Ft
Észak-pesti régió	10 407 764 Ft	898 512 Ft
Kelet-pesti régió	10 092 790 Ft	871 320 Ft
Dél-pesti régió	8 787 024 Ft	758 592 Ft
Központi könyvtár	4 191 406 Ft	361 848 Ft
	+ 41 032 Ft	

– az 1% „maradványából” a következő 1%-os kampányt fedezzük.

A FSZEK Központi Könyvtár Gyerekkönyvtára **október 6-án** az Olvasás Éve program keretében vendégül hívta *Halász Juditot*. A palota fogadótermében 80 gyerek hallgatta a Mesefotelben helyet foglaló, kedvenc meséit előadó művésznőt.

Október 9-én több rendezvénynek adott helyet a Zenei Gyűjtemény: az MKE Zenei szekciója itt tartotta beszámoló közgyűlését, s egyik napirendi pontjuk a patinás, az idén 125 éves, bécsi Doblinger Zeneműkiadó és az Editio Musica Budapest *Zenepedagógia és előadóművészet 2001* című kottakiállításának megnyitása volt. A különleges tárlat október 9-12 között, a Zenei Gyűjtemény alagsori kiállító termében várta a zenepedagógusokat és növendékeket, az előadóművészeket, valamint minden amatőr és hivatásos muzsikust. A kiállított zeneművekből a helyszínen 10% kedvezménnyel lehetett vásárolni, s a Zeneműkiadó értékes ajándék-kottákkal is meglepte a Gyűjteményt. A kiállítás koncerttel tisztelgett a legidősebb magyar zeneszerző, a Burgenlandban élő, nálunk kevésbé ismert Takács Jenő életműve előtt: szaxofonra és zongorára írt értékes darab-

jait – köztük egy ősbemutatóval – hallgathatták meg a vendégek tehetséges, felkészült előadóktól (szaxofon: Szendrői Zsuzsanna, zongora: Forgó György, Varró Alexandra). A mozgalmas programsorozatot a kiállítótermekben rendezett kisebb fogadás zárta.

Varázslóiskola címmel indított rendezvénysorozatot a Központi Könyvtár Gyerekkönyvtára. Első „foglalkozásukon”, **október 10-én** Békés Pál író látta vendégül.

Október 17-én *Félhold és kereszt* címmel tudományos konferenciát rendezett a Török Köztársaság Nagykövetsége, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. A Budapest Gyűjtemény könyvritkaságaiból készült kiállítással, könyv-örökbefogadással egybekötött tanácskozás a hódoltság Törökországát, illetve a korszak török-magyar emlékeit értékelte. A konferencia levezető elnöke Dr. Dávid Géza, az ELTE BTK török filológiai tanszékének vezetője volt. A kiállítás december 31-ig tekinthető meg a Központi Könyvtár palotaépületében. (Részletes tudósítás a következő Híradóban.)

Október 26-án a Stefánia Palota dísztermében ünnepelte megalapításának 10 éves évfordulóját az „Év kereskedője” címmel kitüntetett Könyvtárellátó Közhasznú Társaság. A hangulatos vacsorával egybekö-

tött megemlékezés alkalmat adott arra is, hogy a könyves szakma képviselői „fehér asztal mellett” beszélgessenek sikerekről és kudarcokról, de elsősorban a könyvterjesztés jövőjéről.

Budapesti beszélgetések

A Kultúraközvetítők Társasága a Szabó Ervin Könyvtárban

Beszélgetéssorozatot indított a Kultúraközvetítők Társasága és a Szabó Ervin Könyvtár; az elsőt e hét elején rendezték a felújított bibliotéka szalonjában. Az est háziasszonya, Bayer Ilona ezúttal Jancsó Miklós filmrendezőt és Grunwalsky Ferenc operatőrrendezőt kérdezte többek között elkészült és készülő filmekről, a filmtörvényről és politikáról.

A Kultúraközvetítők Társasága hosszas keresgélés után jutott el a felújított Wenckheim-palota stukkós fogadótermébe – tarsolyában a Budapesti beszélgetések című rendezvénysorozat ötletével.

A társaság elnöke, Hidy Péter bevezetőjében felidézte több hónapos kálváriájukat, amely alatt igyekeztek tető alá hozni a korabeli kávéházi kultúrát felelevení-

tő beszélgetéssorozatot. Próbálkoztak cukrászdák szalonjaiban és szállodák halljaiban – sikertelenül. Egy művelődési ház különtermébe ugyan beköltözhetek volna, de ez a helyiség a megálmódott szalonlégkörhöz nem illett. Hidy Péter tréfásan megjegyezte: a kudarcok láttán Fodor Péter, a Kultúraközvetítők Társaságának alelnöke nem tehetett mást, mint hogy elvállalta a Szabó Ervin Könyvtár főigazgatói megbízatását, és rendelkezésükre bocsátotta az impozáns szalont.

A pedagógusokból, könyvtárosokból, szerkesztőkből, muzeológusokból és népművelőkből álló társaság hagyományt teremt: minden hónap első hétfőjén, este hétkor találkoznak barátaikkal és a közönséggel a Szabó Ervin Könyvtár szalonjában, hogy új fil-

mekről, könyvekről és színdarabokról, valamint közéleti eseményekről beszélgessenek. Konkrét témák kapcsán és a meghívott vendégek révén aktuálpolitikai események is szóba kerülhetnek a könyvtárteremben. Hétfőn erre az Egyesült Államokat ért terrorakcióra a napokban megindult ellen-támadás adott alkalmat.

Szó esett még egyebek között Jancsó és Grunwalsky legutolsó közös munkájáról. Az utolsó vacsora az Arabs szürkénél című alkotásról, továbbá a háromnegyed éve készülő filmtörvény körüli vitáról, valamint az amerikai mozi tendenciáiról.

A legközelebbi, november 5-i Budapesti beszélgetésre Popper Pétert hívják vendégségbe a kultúraközvetítők.

D. V. G.

SZEMÉLYI HÍREK

Kinevezés

Cseriné Szilágyi Erzsébetet dokumentum ellátási csoportvezetőnek az Olvasószolgálati főosztályra.

Áthelyezés

Gronák Mártát az Olvasószolgálati főosztályról a Számítógépesítési osztályra rendszerkönyvtárosnak.

Kilépő

Ötvös Ágnes könyvtáros (XIII/8. sz. könyvtár).

Barczy Zsuzsa
1951 – 2001

*„Káron ladikja nem akkor indul velünk
midőn lezárul és befagy a szem.
Zord átkelők soká nyitott szemmel megyünk
a végzetes vizen.”*

(Illyés Gyula)

Az első pillanat a megdöbbenésé volt. Aztán megrémültem, hiszen alig-alig idősebb nálam. Mostanában annyi csapás ért már... Sírtem. Vele ültem egy szobában... mi szakreferensek. Emlékszem a heves vitákra, beszélgetésekre, amelyek túl voltak a „világmegváltó” gondolatokon, de mindig valami fontos dologról szóltak: az olvasókról, ma már úgy mondjuk a használókról. Hogy mi a jó NEKIK! Zsuzsi következetessége, hogy mindig az olvasó felől közelített az aktuális gondolatokhoz néha félelmetes, egyben lenyűgöző volt. Emberi és szakmai hozzáállása, megközelítése egyszerre volt átlátható és rendkívül bonyolult. Nem a hipotézisekhez igazította a tényeket, de a tényekből levont tanulságokkal szembesített minket. Hogy ez nem mindig tetszett...? A tényekkel való szembesülés igaz, kényelmetlen. De Zsuzsi soha nem írt le egyetlen szót, mondatot, amiben nem hitt. Ezt tudom. A kikínlódott, látszólag száraznak tűnő, de minden szavában, betűjében megfontolt mondatokért Ő százszázalékosan vállalta a felelősséget. Hányan mondhatjuk el ezt magunkról? Nekem hiányozni fog: mert nem tudjuk felkérni egy újabb vizsgálatra, mert kristálytisza logikájával nem figyelmeztet a hétköznapi nemszeretemen, elborító feladatai között valódi hivatásunkra. Hogy figyeljük az emberekre, OLVASÓINKRA! Ez volt az Ő „gumimacskája”. Nem felejttem el.

Farkas Lászlóné

Pobori Ágnes felelős szerkesztő

Babákné Kálmán Mariann, Berta Éva,
Hamar Krisztina, Hucskóné Kovács Mária,
Kapuvári Zsuzsa, Leimeter Veronika,
Dr. Szatmári Istvánné, Szecsei Lászlóné,
Vargáné Vida Emília

Felelős kiadó: Fodor Péter főigazgató

Megjelenik havonta.

Ára: 10,— forint.

Előfizetési díj egy évre: 120,— Ft.

Szedés, tördelés, nyomtatás:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Nyomda

ISSN 0139-1917.

Táskaszám: 2001/224